

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Prešičja reja ima na Dolenjskem prihodnost.

V dosti krajih po Dolenjskem je bila vže zdaj prešičja reja prav pomenljiva. Še večja bode postala v prihodnosti prav gotovo, in to iz dveh poglobitih vzrokov. Prvi je ta, da imamo zdaj železnico, po kateri bode prišel kupec naravnost k prodajalcu po blago, da ne bode toraj treba šele posredovalca, kakor do zdaj — posredovalca, kateri je za pripravo rejenih prešičev na ljubljanski trg navadno iskal zelo veliko dobička, kolikor ga niso našli vsi reditelji prešičev pri reji prodanih prešičev jednega voza. — Tako je bilo!

Drugi vzrok, da se bode poyzdignila dolenjska prešičja reja, je pa ta-le: Žito, osobito koruza, ima danes tako nizko ceno, da se nikakor več ne izplača pridelovati jo za prodaj, marveč izplača se boljše, če se pokrmi prešičem. Da je temu istinito tako, dokazuje nam pač do dobrega jako podyzetni naš rojak gospod Ilija Predovič v Ljubljani. Kakor sploh znano, nakupuje prešiče v prav veliki množini, ter jih v Ljubljani pita s samo kupljeno koruzo in potem še-le dalje prodaja. Kakor se čuje, imel je v prošlem letu ta gospod nič manj kakor 600 prešičev h krati v svojem pitališču. Pa to je še vse nič, ako primerjamo z drugimi kraji. Na Ogrskem blizo Budapešte, v Köbanji, je tudi jednak toda deželni zavod, v katerem se pa dopituje na leto kar na sto tisuče prešičev. Prešiči pa niso vsi le jednega gospodarja, ampak iz cele Ogrske jih tje pošiljajo, da se popolnoma izpitajo ter potem prodajo naprej, navadno v inozemstvu.

Kar se gospodu Predoyiču v Ljubljani s kupljeno koruzo izplača, izplačalo se bode gotovo Dolenjcu doma z lastno pridelano.

Prešičja reja ima torej na Dolenjskem gotovo boljše prihodnost. K tej morajo pa dolenjski gospodarji sami pripomoči in to s sledečimi pripomočki.

Prvič je potrebno, da se skrbi za zboljšanje plemena. Čisto domače pleme,

s kaj visokimi nogami, dolgimi hrtastmi rilei, po konci stoječimi ušesi, ojstro grebenastimi hrbitišči, nikakor ni pravo. Ono prepočasi raste, osobito se pa veliko prepočasi pita, in kadar je prešič dopitan, ima v primeri s kostmi še vedno dosti premalo meče in masti. Za kosti pa nobeden ne mara. Domače pleme se mora na vsak način požlahtniti, in sicer s križanjem z boljšim žlahtnejšim plemenom. Pripoznato, dokazano boljše pleme je pa angleško, tako zvano jorkširsko. Kje bi bil gospod Kristan iz pod sv. Roka take velikane v prošlem letu izredil, da je imel domače pleme. Za tri glave potegnil je kakor se čuje, čez 270 gld. a. v., ali — bili so križanci, da ne še celo čisti angleži.

Torej je res vže zadnji čas, da pričnó Dolenjci najresnobneje na požlahtnitev domačega prešičjega plemena ne še-le misliti, marveč kar naravnost delati. In to ni dandanes več težavno, vsaj je vže dosti živali tega plemena v deželi.

Kmetijska šola na Grmu ima zdaj neki sama sedem plemenih svinj v svojih pač vzorno zgrajenih svinjakih, katere bi si moral ogledati pač vsak, kdor ima priliko.

Drugič je pa potrebno, da se skrbi za to, da se prešičja trgovina bolje osredotoči, da ne bode tako razkosana, kakor je danes. Danes ima skoraj vsaka večja vas svoj prešičji trg. Kaj je nasledek temu? To, da se velikemu kupcu niti ne izplača, na tako majhne trge zahajati, tako vse pokupijo prekupci, kateri si zraven tak dobiček iščejo, kakor je bilo v pričetku teh vrstic že povedano, reditelju prešičev ostane pa le skomina po blagu. Za celo Dolenjsko, ob železniški črti Grosuplje-Novomesto oziroma Straža, zadostovali bi trije prešičji trgi popolnoma. Vsak trg bi moral imeti pa vsaj dva tržna dneva v mesecu, s časom pa še celo do tri.

Dolenjski kmetovalci, lotite se toraj prešičje reje v večji meri ko mogoče, skrbite pa tudi vže zdaj za to, da se v pravem času določijo prihodnji prešičji trgi. Ako stvar brez vsega razgovora, brez vsega razglašenja samo sebi prepustite, ostala bode razkosana kakor je dandanes, in le prekupec se bode smijal.

30. maja

otvorila se bode dolenska železnica, katero smo pričakovali, po kateri smo zdihovali blizo 30 let. Gotovo je to pomenljiv, jako pomenljiv dan za nas. Nadejamo se, da tudi dan, ki prinese Dolenjcem boljše dni. Res je sicer, da so misli in sodbe o železnici jako različne, ta jo hvali, oni preklinja — brezno peklensko. Vsaka reč ima senčno in solnčno stran, tako tudi železnica. Kar enemu koristi, dostikrat škoduje drugemu, tako je tudi z železnico. Posameznim bode gotovo v kyar, namreč nekaterim gostilničarjem ob cesti, nekaterim voznikom, tudi v nravnem oziru nam gotovo ne bodo v korist tujci, katere nam prinese nova železnica — ali sploh bode koristna, jako koristna za nas, če jo bomo le znali prav izkoriščevati.

Časi so se spremenili, občila med deželami in narodi so se spolnila tako, da morajo zastajati kraji, kjer ni železnic. V tujih krajih obrt ne more tekrovati z drugimi ob železničnih progah, — radi tega ni zaslužka. Kar se pridela doma, ima nizko ceno, kar se kupuje iz tujega, pa visoko, kjer ni železnice. O tem vam omenja nekoliko današnji članek o reji prešičev po Dolenjskem.

Dobiček brezdvomno torej prinese železnica posestnikom, in to so naši Dolenjci večinoma. Pa tudi drugi bodo pridobili po železnici. Naši lepi kraji imajo še dosti bogatih zakladov: vodno moč, premog, les itd., — ki sedaj leže neporabljeni. Železnica bode storila, da bodo nastala nova podvzetja, pri katerih bodo dobivali naši delavci kruh doma, da ne bodo več iskali sreče onstran velike luže — v Ameriki.

Vzroka imamo torej dovolj vsi, da pozdravljamo dan 30. maja z največim veseljem. Pokažimo pa to tudi po vnanje.

Novo Mesto bode gotovo storilo, da se pokaže takrat tujcem, kolikor mogoče v praznični obleki s poštnim slovenskim licem. Tudi drugod po Dolenjskem, koder bo vozil vlak imenitne goste: trgovinskega ministra, nadzornika železnic, deželnega predsednika, državne in deželne poslance, podvzetnike in drugo gospodo. Povsod pravim, se zbirajte ob železnici v praznični obleki in pozdravljajte došli vlak. Gotovo nam ne more škodovati, pač pa nam lahko dosti koristi, ako tako kažemo svojo radost, da so se nam izpolnile toliko let gojene nade.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

V državnem zboru se sedaj vrejuje valuta. Novi finančni minister Plener hoče iz prometa spraviti državne bankovce in jih namestiti z novim

denarjem. To pa hoče storiti na tak način, da bi imeli le židovski bogatini dobiček od tega, priprosti davkoplačevalci pa bi dobili nov davek. Seveda noben vesten poslanec, komur je res mar sreča njegovih volilcev, ne more za tak predlog glasovati. In ravno zaradi tega se je te dni konservativni klub skoro razbil. Vendar se je v klubu stvar z lepa poravnala, ker se je bati, da liberalci popolno dobe vlado v roke, ako se konservativni klub razprši.

Naučni minister **Madejski** je v nekem govoru tako govoril o verstvu v šolah, da poslej nimamo več upanja, da bi on res hotel v tem oziru aystrijsko šolstvo kaj zboljšati. — Kaže se vedno bolj, da koalicija koristi le nemškim in židovskim liberalcem; najmanj pa smejo od nje pričakovati Slovenci.

Na **Mažarskem** so duhovi zadnje dni jako razburjeni. Zbornica poslancev je sprejela predlogo o civilnem zakonu, a gosposka zbornica jo je 10. t. m., hvala Bogu, odklonila. Do zadnjega se ni vedelo, kako se bo stvar iztekla, ker za predlogo in proti nji je bilo število glasov skoro jednako. Prišlo je v gosposko zbornico toliko članov, kakor še nikoli. Nekega zelo bolnega škofa, ki se je iz Sedmograškega pripeljal v Pešto, morali so celo prinesiti v zbornico. Lep zgled, kako se je treba posluževati državljanskih pravic v občni blagor! Papež sam je 7. t. m. maševal za zmago katoliške stranke, in po mažarskih cerkvah so se opravljale očitne molitve. In res to zmago je pridobila katoliška stranka le z božjo pomočjo. Te dni se zato opravljajo po cerkvah svečane zahvalne molitve. Liberalci pa bodo gotovo svojo jezo pokazali v raznih izgredih. Vsa Avstrija se sme veseliti te zmage, ker ž njo je tudi ona rešena nevarnosti pred civilnim zakonom. — V Kološu je te dni velikanska pravda zoper mnoge jako odlične Rumune. Mažarji so njih tožniki in sodniki. Ne pusté jim niti, da bi se v svoji materinščini zagovarjali. To je že skrajno nasilstvo!

V **Celju** napraviti v nižji gimnaziji vsopredne slovenske šole, je minister samo malo od daleč obljubil. Kako pravično in potrebno je to, ume lahko vsak pameten človek, samo liberalni Nemci tega nočejo umeti. Kričé od vseh strani, da bi se s tem delala Nemcem krivica. Da mora pa Slovenec biti devet let na celjski gimnaziji, kojo Nemeč dovrši v osmih, to je menda pravično?

Kaj je novega po širokem svetu?

Ruska vlada se je jako raztogotila nad papežem, ker je poslal okrožnico vsem poljskim škofom ter s tem priznal Poljake kot jeden celoten narod, čeprav so razdeljeni v tri dele. Rusiji bi gotovo najbolj ugajalo, ko bi papež pohvalil vse krivice, ki jih morajo Poljaki pod njeno vlado pretrpeti.

V **Srbiji** so domače homatije zaradi vladarske rodovine čedalje hujše. Ves narod je nezadovoljen, da se je bivši kralj Milan, za katerega nikdo ne mara, povrnil v domovino. Ako pojde tako naprej, res utegne kraljeva rodbina zgubiti vladarski prestol.

Na **Grškem**, kjer je revščina že udomačena, pomnožila se je ubožnost te dni, ker so hudi potresi napravili mnogo škode. Mnoga poslopja so se porušila in na nekaterih krajih se je zemlja posedla.

Ruski carjevič se je zaročil z neko nemško princezinjo luteranko, ki bo seveda morala prestopiti v razkolno cerkev. Katoliška princezinja doslej še nobena ni zatajila svoje vere zaradi zaroče, luteranskih pa že cela vrsta.

V **Rimu** se te dni vrši pravda zaradi goljufije pri rimski banki. Zatoženci pripovedujejo čudne reči o mnogih italijanskih velikaših, katere pa skušajo ti popolno utajiti. Uboga dežela, ki ima take može kot voditelje!

Na **Francoskem** so te dni zopet enega anarhista obsodili v smrt. Neverjetno je, kako smelo in hladnokrvno se je obnašal pri obsodbi. Povedal je pa sodnikom kar naravnost, da je vlada sama kriva, da je on postal tak hudodelec. Vzgojen je bil po najnovejših pravilih, a do anarhizma je prišel, ker je spoznal, da prevlada sedaj povsod le laž in goljufija. Povedal je bridko resnico, a pomagalo to gotovo nič ne bo, ker je svet za take opomine gluhi. Ko bi krščanska načela bolj veljala v javnem življenju, pa bi svet ne gledal dan na dan takih grozodejstev!

Piše se nam:

Iz Novega Mesta. — Neizprosna smrt kosi neusmiljeno; pobira može, kakoršnih nam je ravno danes jako potreba.

V Ljubljani nam je pobrala Ivana Tomšiča, učitelja na ljudski šoli, bivšega nadzornika, še v krepki moški dobi. Pokojni je bil res mož v pravem pomenu besede, mož značajan, vdan veri in narodu svojemu iz vseh svojih moči. Kot učitelj je bil vzgleden, ljubljen od svojih učencev. Koliko jih je, ki sedaj delujejo v različnih stanovih, v katerih mu je polagal pa najprej blaga čutila, ki naj bodo zvezde vodnice zemskemu potovalcu. Bil pa je razven tega tudi izboren pisatelj slovenski, pisatelj za nežno mladino. Mnogo, mnogo je spisal zanjo, da jej blaži srce, lika in bistri um. Vstanovil je prelepi list „Vrtec“, katerega je uredoval celih 23 let. Koliko zlatih zrn je prinesel ta listič naši slovenski mladini!

V Novem Mestu pa je ugrabila 3. maja neusmiljenka Tomšiču podobnega moža, P. Florentina Hrovat v 47. letu njegove dobe, ter tako utrgala zlato vejico slovenskemu razumništvu. Pokojni je bil rojen 11. maja 1847. leta v Zgornjem Tuhinu. 31. avgusta 1865 je vstopil v red sv. Frančiška in je bil 24. septembra 1870 v mašnika posvečen. Deloval je neutrudljivo v svojem poklicu kot priljubljen učitelj

na ljudski šoli v Kamniku od leta 1872 in potem v Novem Mestu od l. 1875, kjer je postal l. 1877 ravnatelj, kar je tudi ostal do zadnjega dahljeja. Poleg šole, na katero je bil takorekoč z dušo in telesom priraščen, pomagal je tudi v dušnem pastirstvu, kolikor so mu to pripuščale njegove moči. Trudil se je pa tudi s pisanjem zlasti za mladino slovensko. Spisal je n. pr. Kranjska mesta, Okrajno glavarstvo novo-meško, prestavil več povesti Kristofa Šmida, pisal je za družbo sv. Mohora, prav veliko v Cvetje v „Slovenca“ itd. Bil je istinito priden, kakor čebelica, da si nikdar ne prav krepkega zdravja. Osebnost je bil miren, jako ljubeznjiv značaj; v šoli pa učitelj, da mu bode težko najti boljega. Pa mu tudi ni bilo večjega veselja, nego šola; od nje ločiti se bi mu bilo smrtno težavno. Pa res je učil vže močno bolan še do 14. aprila. Dejal je sam, nič ne dé, ako me tudi smrt v šoli zaloti. Le pokorščina ga je primorala, da je slednjtje vendar pustil šolo.

Škoda, stokrat škoda tacihi mož, kako bi jih potrebovali! Vendar Gospod ve, kaj dela; ukloniti se je treba njegovi sveti volji. — Pokojnika gotovo prejemata tamo obilo plačila za svoj trud po besedi svetega pisma: Oni, kateri vodijo druge k pravičnosti, svetili se bodo kakor svetloba nebesna.

Iz Sv. Križa pri Kostanjevici. — Srečen in zlati čas je bil za nas od 24. do 25. aprila. Farani križevski obhajali smo sv. misijon, katerega smo vže davno želeli. Vodila sta ga čast. gospoda misijonarja jezuitove družbe iz Ljubljane. Učila, svarila, spodbujala sta verno ljudstvo, prosila naj skrbé, da zadobé sveta nebesa. Reči moramo, da je bil zbrani čas za nas res najbolj pripraven, ker smo imeli farani ravno sedaj najmanj dela. Vršilo se je sveto opravilo v najlepšem redu po smislu čč. gospodov misijonarjev in našega župnika tako, da je prišel vsaki stan gotovi dan k spovedi in sv. obhajilu; vkljub temu, da je naša cerkev zelo majhna, jih je pristopilo blizo 3000 vernikov k angeljski mizi.

Podpisani stori prijetno dolžnost, ako se v imenu cele fare zahvali velečastitim gospodom misijonarjem, častitim sosednim gospodom duhovnikom, sosebno pa domačemu gospodu župniku za toliki trud, katerega so imeli. Bog jim plati tisoč in tisočkrat!

Domače vesti.

(„Dolenjsko pevsko društvo“) in tamburaši s sodelovanjem mestne godbe, priredé dne 20. maja ob 8. uri zvečer koncert na Brunnerjevem vrtu. Vstopnina za osebo 20 kr. Odbor.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu) pričela je 1. dne t. m. poslovati in vrlo napreduje. — Dosedaj je dobila že glđ. 7194.63 vlog. Došlo je pa tudi že obilo prošenj za posojila. Večinoma se je prošnikom vstreglo in jim dovolilo naprošene svote. Dva posojila sta se tudi že izplačala. — Uradni dnevi so vsak torek in petek od 10.—12. ure dopoldne. Prošnje za posojila se pa sprejemajo vsaki dan. Uloge se obrestujejo po štiri od sto, ter obresti pripisujejo kapitalu vsacega pol leta brez posebnega oglasila. — Za posojila plačevati je po pet od sto obresti, vrh teh pa tudi še majhno odplačilo na dolg, kateri se s šestimi odstotki za celo leto uniči v 36. letih, kar ljudem zelo ugaja. Natančneje poročilo o slovesni otvoritvi priobčimo prihodnjtje, ker nam danes nedostaja prostora.

(Usmiljeni bratje) v Kandiji pri Novem Mestu so imeli meseca aprila skupaj 64 bolnikov. Popolnoma ozdravljenih ali vsaj zboljšanih je zapustilo bolnišnico v tem mesecu 48. Umrl ni nihče. Ako štejeemo dneve, katere so bili v bolnišnici posamezni, dobimo v mesecu aprilu 759 preskrbovalnih dni. Koliko to stane! Radi tega moramo biti pač hvaležni blagemu redu, pa hvaležnost tudi dejansko kazati, kadar potrka na vrata usmiljen brat, proseč milodarov za kandijsko bolnišnico.

(Pri okrajnem glavarstvu) v Novem Mestu je razpisana služba sluga z mesečno plačo 20 gld. Prednost imajo odsluženi podčastniki.

(Sneg) smo dobili po več krajih po Dolenjskem v noči od 5.—6. maja. Škode ni napravil, ker je brž zginil. Na Belokranjskem pa so imeli takrat točo, ki je naredila precej kvare. Sicer pa nam leto obeta kaj dobro.

(Požar.) V Slovenski Vasi (Windischdorf) na Kočevskem so pogorele na v nebohoda dan tri hiše. Ogenj je baje zanetil neki slaboumen mladenič.

(Občni zbor kmetijske podružnice v Novem Mestu) bode v pondeljek dne 28. maja t. l. ob 2. uri popoldne v mestni dvorani v Novem Mestu. Vspored zborovanju naznanili bomo pravočasno še s posebnimi vabil. Za danes opozarjamo s temi vrsticami vse p. n. ude na predstoječi občni zbor ter jih prosimo, da se ga blagovole za gotovo udeležiti, ker le tedaj je prva prilika, da se vsak lahko oglasi, in stavi predloge v eni ali drugi zadevi. To javimo zaradi tega, ker se sicer med letom marsikaj želi od posameznih udov, k občnemu zboru pa dotičnikov navadno ni. Toraj udeležimo se letos zborovanja v prav obilem številu in pokažimo s tem, da nam je v resnici mari napredek podružnice.

(V Toplicah) se bode blagoslavljala binkoštni pondeljek zastava „prostovoljnega gasilnega društva“. Vabilo, katero smo prejeli, ima sledeči spored: 13. maja zvečer bakljada, podoknica kumici. 14. maja zjutraj budnica. Ob dveh popoldne sprejem gostov. Ob treh popoldan blagoslovljenje zastave, ob štirih pa vrtna veselica na „Griču“.

(Modra galica). Tukajšnja „Kmetijska podružnica je že dobila modro galico za škropljenje trt ter jo prodaja tudi letos gosp. Fran Perko v Novem Mestu po 23 kr. kilogram. Ta cena velja za ude in neude.

(Vabilo na XXIX. občni zbor „Slovenske Matice), kateri bode v četrtek dne 17. maja ob 5. uri popoldne v mestni dvorani. — Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo o odborovem delovanju v dobi od 1. junija 1893. do 30. aprila 1894. leta. 3. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dobi od 1. januarja do 31. decembra 1893. leta. (Računski zaključki so gospodom društvenikom v Matični pisarni na ogled in jim bodo pri občnem zboru tiskani na rapolaganje.) 4. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9 a) dr. pravil. 5. Proračun za leto 1894. 6. Samostojni predlog odborov glede preuredbe pravičnega reda. 7. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov. 8. Posamezni drugi predlogi in nasveti. (Kdor želi v smislu § 4 lit. a) dr. pravil staviti kak nasvet, mora ga po § 2 lit. a) pravičnega reda predložiti odboru, ako hoče, da pride v občnem zboru na razgovor.

(Domača reja). Pred mestno klavnico v Ljubljani je bil 7. in 8. maja razstavljen prešič domače reje, ki tehta 8 starih centov in je star še le dve leti.

Izredil ga je kmečki gospodar v Povodnji, v kamniškem okraju. Ker je bil ravno semenj, ga je gledalo veliko gospodarjev, ki se pečajo s svinjerejo.

(V Kočevju) je sklenil okrajni šolski svet, da se šolska mladina porabi za pokončevanje hroščev. Odločil je, naj bode 8 dni ali 16 poldnevo brez poduka; učitelji naj spremljajo otroke ter kažejo, kako naj zatirajo hrošče. Gotovo dobro in koristno; ali morda bi ne bilo napačno, ako bi se tudi pri drugih prilikah otrokom privoščil kakov prost dan.

(Iz Dobropolj) pa se poroča, da so v eni sami vasi pokončali požrešnih hroščev nad 50 mernikov. Županstvo je tudi tu razpisalo po 50 kr. nagrade za stari mernik.

(Hrošči). Občina sv. Gregorja pri Vel. Laščah je sklenila, da mora vsak zemljak nabrati dva mernika hroščev breplačno, kedor nabere več, bode dobil pa za mernik 50 kr.

(Cerkvena glasba). Ravnokar je izšla lepa skladba „Missa: Ave Regina coelorum!“ za mešan zbor, zložil Ign. Hladnik, op 20. Ta maša je poklonjena „Prevzvišenemu in milostljivemu gospodu Jakobu Missia, knezo-škofu ljubljanskemu, katero poklonitev so Prevzvišeni tudi milostno blagovolili sprejeti. — Prav veselo pozdravljamo to skladbo, ker je dovršena v vsakem obziru, in upamo, da se bo ravno tako priljubila pri naših cerkvenih zborih, ker ni pretežavna kot druge Hladnikove skladbe ter jo vsem p. t. gg. pevovodjem prav toplo priporočamo. — Dobi se v „Kat. bukvarni“ v Ljubljani in pri J. Krajcu v Novem Mestu po 60 kr. iztis.

(Birna) bo to leto na Dolenjskem od 27. maja do 17. junija v sledečih farah: Kočevje, Reka, Fara pri Kostelu, Osilnica, Banja Loka. Mozelj, Sp. Log, Stari Trg pri Poljanah, Nemška Loka, Koprivnik, Stara Cerkev, Polom, Stari Log, Topla Reber, Hinje, Šmihel pri Žužemberku, Ambrus, Zagradec, Ajdovec, Dobrniče, Primskovo in Sela.

(Ljubljanska mestna hranilnica) je izdala svoje poročilo o delovanju l. 1893. Naložilo je 6015 strank 2,127 271 gold. 42¹/₂ kr., vzdignilo pa 4349 strank 1,757.043 gld. 11¹/₂ kr. Vsega vkupaj je imela 6914 knjižic v vrednosti 2,779.503 gld. 49 kr.

(V Kranju) so odprli mestno hranilnico 6. julija lanskega leta. Imela je novega leta 156.316 gld. prometa. Posodila je 35.122 gld.; čistega dobička je imela 11.83 gld. Gotovo je začetek prav dober, ker je znano da je vsak začetek jako težaven in da imajo hranilnice prva leta navadno nekoliko zgube.

(„Pomladanski glasi“) je naslov najnovejši knjižici, katero so izdali ljubljanski bogoslovci. To je že četrti zvezek te lepe mladinske knjižice. Reči moramo, da lepše in cenejše knjige za mladino ni, nego so zvezki „Pomladanskih glasov“. Vsebina je jako izbrana in mikavna: povesti, pesmi, životopis Valvasorjev in en dramatičen prizor; vnanja oblika je jako lična in prikupljiva. Cena je lepo vezanemu zvezku le 35 kr. Dobiva se v ljubljanskemu semenišču. Vzgojiteljem mladine jo jako priporočamo. Šolska knjižnica naj nobena ne bo brez nje.

(Novomeško vojašnico), ki je bila cenjena 25.000 gld., je kupil gospod Bahovec iz Kamnika za 16.050 gld. Kup mora potrditi vojaško ministerstvo, da bode veljaven. Sedaj upamo, da vojašnica ne pride v roke kakemu judu.

Razne vesti.

* (Dve in dvajset let zaprt v kleti.) Pred dve in dvajsetimi leti je zginil v nekem mestu na Portugalskem neki dvanajstletni deček. Nikjer ga ni bilo mogoče najti. Stariši so obljubovali velike svote tistemu, ki ga najde. Ta deček pa je imel mačeho in je bil po svoji rajni materi posestnik velikega premoženja. Ker pa je imela tudi mačeha svojega sina, pregovorila je moža, da sta starejšega sina zaprla v klet in razglasila, da se je zgubil. Tako je bil ta revež zaprt celih dve in dvajset let. Skozi malo linico sta mu dajala vsak dan malo hrane. Pred nekaterimi tedni je ta mačeha za smrt zbolela; tedaj je povedala svojo nečloveško hudobijo. Njen mož pa je že pred leti nenadoma umrl, ko je s konja padel in se ubil. Rešili so dečka kot štiri in tridesetletnega moža; bil je strahovito zdelan; čudno je, da je še vedno znal brati in bil pri polni zavesti. Matere kazni ni mogla zadeti, ker je kmalu potem umrla.

* (Dunajski obrtniki) zahtevajo resno, naj se ob nedeljah sploh res počiva od dela. Kako potrebna bi bila o tem ostra postava pri nas, nam naj bolj priča dolenjska železnica, pri kateri se je ob nedeljah kaj veliko delalo. Nedelja je vendar Gospodov dan!

* V Novem Sucu na Poljskem) je napravil ogenj nad dva milijona škode. — Bogatemu Rothsildu v Londonu pa je pogorelo za 19 milijonov gold. škode. — Njemu se ne boče toliko poznalo, kakor če našemu kmetu pogori svinjski hlev.

* (Davki v Avstriji). V zadnjih 26. letih so postali pri nas davki skorej še enkrat tako veliki kakor so bili poprej. Vsi večji dohodki so se porabili večinoma za vojno; 60 milijonov na leto plačujemo za njo več, kakor leta 1868.

* (Indijanska). Pred nekaj leti je predsednik republike zedinjenih držav v Ameriki povabil na kosilo z mnogo drugo odlično gospodo tudi dva indijanska poveljnika. Med drugimi jedili je prišel tudi ženof na mizo. Indijana sta videla, da vsak gost le malo te jedi vzame in sta si mislila, da je to gotovo kaka posebno dobra in dragocena jed. Ko pride prvi Indijan na vrsto, da bi vzel te jedi, naložil si je obilo in takoj celo žlico nese v usta. Revežu je kar sapo zaprl in debele solze so se mu udrle po licih. Tovariš Indijan ga praša, zakaj joka. Oni mu odgovori: „Spomnil sem se, da je danes ravno osem let preteklo, ko je moj oče v Missisipi utonil“. Drugi Indijan si enako obloži krožnik s hudim ženofom in tudi on zajame v prvič kar s celo žlico in poje. Tudi njemu se je zgodilo, kakor tovarišu. Sedaj pa je tega vprašal prvi: „Povej mi, zakaj pa ti sedaj jokaš?“ In oni se odreže: „Zato, ker tudi ti nisi takrat utonil!“ — Tudi na ta način se širi omika in véda med divjake!

(Tiskarna družbe sv. Mohora) se je vže preselila v lastno hišo. Bog daj svoj blagoslov!

* (Sv. oče Leon XIII.) so izdali zopet prekrasno okrožnico učenemu svetu, v kateri razpravljajo, kako potrebno je, da se natoroznanstvo in vera podpirata. Malo papežev je imela še naša sveta cerkev, kateri bi bili svetu svetili s tako učenostjo in modrostjo.

Smešnice.

(Doutip iz domačih ust. Pred kratkem je kupil hišni posestnik novomeški, kateri se ukvarja tudi z rokodeljstvom in z podvzetji stavbinskih del, majhno grajščinico. Malo dni potem sreča ga graščak,

kateri ga nemsški praša: povejte mi gospod, kaj ste prav za prav zdaj, ali ste rokodelec, ali podvzetnik, ali grajščak? Prašani ne odgovori nič, pač pa dá z desno roko jasno znamenje, da nima denarja. Grajščak to precej razume ter pravi: no, potem ste pa vže grajščak, kajti grajščaki se odlikujemo posebno po tem, da nimamo denarja.

(Kneippov posnemovalc). V veselem društvu pride na razgovor tudi c. kr. davkarski nadinspektor, kateri je še le prav pred kratkem trgovce, gostilničarje itd. v dohodkih kaj visoko cenil. Šaljiv gost obrtnik poprime besedo ter reče: ta gospod nadinspektor je pač najboljši Kneippov posnemovalc, kajti kmalo nas bode vse na bose noge postavil.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnikom. Hvala za poslane spise. Priobčimo prihodnjič. Isto tako obširni spis o rešenih iz gorske jame pri Gradcu.

Loterijske številke.

Gradec 5. maja 46 61 51 74 30

Odprtje hôtela.

Uljudno naznanjam, da odprem dné 20. majnika

popolnoma popravljén in novo urejen hôtél s restavrácijo.

Potrúdil se bodem vedno, željam p. n. gostov vstrezati ter prosim za obilni obisk.

Z vsem spoštovanjem

Friderik Schwarz,

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da je Bog vsegamogočni v Svoji neskončni milosti poklical na oni boljši svet našo ljubljeno, nepozabno hčerko, oziroma sestro, gospico

Leopoldino Gangl,

kandidatino III. l. na c. kr. izobraževališču za učiteljice v Ljubljani,

katera je dné 9. vel. travna 1894. ob 5. uri zjutraj, po dolgi, mučni bolezní v 18. letu dóbe svoje mirno v Gospodu zaspala.

Pogrebni sprevod je bil dné 10. t. m. ob 6. uri zvečer iz hiše žalosti na pokopališče pri sv. Roku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi sv. Nikolaja v Metliki.

Bodi priporočena pobožni molitvi.

Blag ji spomin in večén pokoj nje duši!

V Metliki, dne 10. vel. travna 1894.

Leopold Gangl, oče — Marija Gangl roj. Stupar, mati. Engelbert Gangl, brat — Vilma Gangl, sestra.

ZAHVALA.

Vsem onim, kateri so ob boleznih in smrti naše srčno ljubljenega hčerke, oziroma sestre

Leopoldine

izkazali nam svoje sožalje in sočutje, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Imenoma zahvaljujemo darovatelje krasnih vencev: rodbino Pečetovo, Guštinovo in Burdychovo, gospice kandidatkinje-koleginje, njene prijateljice, katere so jo v črnih in belih oblekah spremile k zadnjemu počitku, takisto častito duhovščino, gospode uradnike, gospode učitelje iz mesta in okolice za njih ganljivo nagrobno petje, gospode meščane, c. kr. žandarmerijo, slavno požarno brambo, mestno godbo in vse drugo občinstvo iz mesta in dežele, katero se je pogreba udeležilo.

V Metliki, dne 11. vel. travna 1894.

(104)

Rodbina Gangl.

(95)

Frančiškanski samostan izreka za mnogobrojno sožalje o smrti in za spremstvo k zadnjemu počitku

† P. Florentina Hrovat,

vikarja samostanjskega, voditelja deške ljudske šole itd.

svojo najtoplejšo zahvalo mil. g. proštu, velečastitemu kolegijatnemu kapiteljnu, sosednji duhovščini, sl. c. kr. gimnaziji in uradnijam, sl. županstvu in krajnemu šolskemu svetu za krasni venec, gimnazijcem za prelepi venec in petje, p. n. meščanom, gg. učiteljem iz okolice in sploh vsem vdeležencem.

Novo Mesto, dne 7. majnika 1894.

Posestvo na prodaj!

Posestvo, sodnijsko cenjeno na 29.800 gld., katero ima hišo poleg cerkve, pripravno za prodajalnico, in vsako trgovino, katera že več let obstoji. Hiša je tudi posebej na prodaj. Več se izve pri g. I. Fačiniju, posestniku v Št. Vidu, pošta St. Rok, Dolenjsko.

Trtne škropilnice

v obliki škarij

ima v zalogi

Franjo Seidl

v Novem Mestu.

(102—1)

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze milega sočutja o priliki smrti našega nad vse ljubljenega sina

Arturja Pekarek,

izrekujemo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Heliodor Pekarek,
grajski oskrbnik,

Betty Pekarek roj Rossipal,
stariši.

(100)

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze prijateljskega sočutja o smrti našega iskrenoljubljenega sina, oziroma brata

Ivana Mogoliča,

kateri je dne 27. aprila Vsegamogočni v 6. letu njegove starosti k sebi v boljšo večnost poklical. Za premstvo pri njegovem pogrebu in za krasni venec se prisrčno zahvaljujemo.

Novo Mesto, dne 30. aprila 1894.

(93)

Žalujoči ostali.

Z Bogom!

kličemo vsem našim velečastnim prijateljem in znancem, od katerih nam ni bilo mogoče se osobno posloviti. Z Bogom!

Maribor, 10. maja 1894.

(101)

Josip Leinmüller,
c. kr. nadinženir v p.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujem se slavnemu občinstvu za skazovano naklonjenost mojemu rajnemu možu

Jerneju Škerbincu,

opekarju v Češči Vasi,

ter naznanjam, da bodem to obrt tudi jaz nadaljevala z vestnimi in zanesljivimi ljudmi, ter se bodem trudila z dobro opeko postreči. Toraj prosim slavno občinstvo, da v prihodnje tudi meni naklonjeno ostane.

(98—1)

Marija Škerbinc,
v Češči Vasi, hiš. štev. 16.

Št. 4424.

Razglas

o oddaji bikov muricodolske (sive) pasme.

Deželni odbor kranjski odda začetkom meseca junija t. l. nekaj bikov plemenjakov muricodolske (sive) pasme, in sicer v prvi vrsti občinam in le če bi se teh ne oglasilo zadostno število, tudi zasebnim živinorejcem.

Prošnje za biko pošljejo naj se do 25. maja t. l. deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Pogoji, pod katerimi se biki oddadó, so:

1. Bik se mora pravočasno prevzeti na oni postaji, katera bo za to določena.

2. Pri prevzetju bika mora se zanj plačati polovica nakupnih stroškov.

3. Prejemnik bika se ima zavezati, da ga bo imel dve leti za pleme in da povrne po 5 gld. za vsak mesec, če bi ga iz kakršnega koli vzroka, vedno pa z dovoljenjem deželnega odbora pred pretekom dveh let prodal. Nasprotno pa bo deželni odbor dovolil nagrado 20 gld., če se bo bik rabil najmanj štiri mesece čez dve leti za pleme, za vsak nadaljni mesec pa po 5 gld.

Od deželnega odbora kranjskega

(97) v Ljubljani, dné 10. maja 1894.

IVAN KNOLL,

trgovec v Novem mestu,

zahvaljuje se uljudno slav. občinstvu za do-
sedanje zaupanje ter ob enem priporoča svojo
zalogo vsakovrstnega novega blaga,
kojega ima na izbiro po prav nizki ceni, v
stari prodajalnici na glavnem trgu.

Išče se 14—16letni deček,

ki bi se hotel učiti strojarskega obrta. Sprejme se pod ugodnimi pogoji pri

Ivan Oblaku,

strojarju na Vrhniki.

(66—4)

Prodaja košnje!

Grajsko oskrbništvo v Pleterjah naznanja, da se bo, kakor vsako leto, tudi letos košnja v jolah pri Dobruški vasi dné 23. maja ob 10. uri zjutraj po javni dražbi v najem dala. Dražba vršila se bo na travnikih. K obilni udeležbi vabi

Pekarek,

grajski oskrbnik.

(99)

Vozni red železnice Ljubljana j. k. — Kočevje.

0.2211/2311	0.2213/2313	0.2215/2315	Postaje	0.2312/2212	0.2314/2214	0.2316/2216
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.		1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
607	1141	630	iz Ljubljane j. k. v	806	1244	834
619	1153	644	Ljubljana Dol. žel. ↑	755	1234	823
631	1205	657	Lavrice p.	741	1221	809
639	1215	705	Škofljice	734	1214	801
653	1229	719	Šmarje-Sapa	720	1200	747
707	1244	733	Grosuplja	710	1150	737
723	100	749	Predola p.	651	1131	717
732	109	753	Čušperk.	642	1122	708
747	124	813	Dobrépolja	627	1107	653
759	136	825	Velikih Lašč	615	1055	641
820	157	846	Ortneka	558	1038	624
837	214	903	Ribnice	537	1017	603
904	241	930	Stare Cerkve p. ↓	511	950	536
912	249	938	v Kočevje iz	502	941	527

Vozni red železnice Ljubljana - Novomesto - Straža.

zjutraj	popol- dne	zvečer	Postaje	zjutraj	dopol- dne	zvečer
6:07	11:41	6:30	iz Ljubljane juž. k. v	8:06	12:44	8:34
6:19	11:53	6:44	Ljubljana d. ž. ↑	7:55	12:34	8:23
6:31	12:05	6:57	Laverca	7:41	12:21	8:09
6:39	12:15	7:05	Škofelca	7:34	12:14	8:01
6:53	12:29	7:19	Šmarje-Sap. ↓	7:20	12:00	7:47
7:14	12:54	7:43	v Grosuplje iz	7:10	11:50	7:37
7:27	1:08	7:58	Žalna	6:30	11:29	6:58
7:39	1:20	8:10	Višnja gora ↑	6:19	11:18	6:47
7:53	1:35	8:25	Zatičina	6:05	11:04	6:32
8:03	1:45	8:36	Št. Vid p. Z.	5:54	10:53	6:21
8:08	1:50	8:42	Radohova vas	5:49	10:48	6:15
8:29	2:11	9:03	Velika Loka	5:29	10:28	5:54
8:42	2:24	9:19	Trebnje ↓	5:16	10:15	5:41
9:02	2:45	9:39	Mirnapeč	4:54	9:55	5:18
9:39	3:17		iz Novo Mesto v	4:32	9:33	4:55
9:58	3:36		v Stražo iz	4:03	8:56	4:25

Pojasnilo znamenj. p. Postajališče. — O. Osební vlak. — Nočna doba od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj označena je z navpičnimi črtami (6⁰⁰ — 5⁵⁹).

Na prodaj.

V Kandiji pri Novem Mestu so naprodaj dobro ohranjena železna štacunska vrata in okno s kamnitimi bangarji vred. — Dalje tudi podpisani priporoča po jako nizki ceni stare železniške šine za obokanje, cement za stavbe, poljski gips in vsakovrstno železnino. (77—3)

Franc Kastelic,

trgovec v Kandiji.

Učenca,

kteri je zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejemem takoj v prodajalnico z mešaninim blagom. Pogoji po dogovoru. (88—2)

Peter Durjava,

Škocjan.

Prodajalnica,

ležeča v sredi velike vasi, blizo farne cerkve, pripravna za vsako kupčijo, daje pod jako ugodnimi pogoji, takoj za 10 let v najem

Katarina Rajer,

(86—2) Vel. Brusnice.

Razglas.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu, daje na podlagi sklepa z dne 21. marca 1894, št. I, na znanje, da bode hranilnica začela poslovati dne

1. maja tekočega leta

ob 10. uri v mestni hiši.

Od tega dneva se bodo prejemale vloge. Prošnje za posojila pa se lahko ulagajo že od 15. aprila počenshi.

Uradni dnevi so vsak torek in petek od 10.—12. ure dopoldne.

(70—4)

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu,

dne 30. marca 1894.

Adolf Pauser,
predsednik ravnateljstva.

Fran Perko,
pisarnični ravnatelj.

Dr. Schegula,
podpredsednik ravnateljstva.

Dr. Ivan Šusteršič

(94—1)

otvoril je svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem Trgu, št. 2
I. nadstropje

v hiši, kjer je *Kleinmajer & Bambergova*
bukvarna.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne
in od 2.—6. popoldne.

Išče se 14—16 letni deček,

ki bi se hotel učiti mesarke obrti. Sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji pri

Josipu Windischerju,

(96—1)

mesarju v Kandiji pri Novem Mestu.

Ludovik Smole,

(79—2)

trgovec v Sevnici,

prodaja

Živic-ove škropilnice proti peronospori po fabriški ceni in pravo modro galico, tudi nože, klešče ter gumi za cepljenje ameriških trt.

Ravno tam se tudi dobi ysakovrstno kmetiško in rokodelsko orodje, kakor tudi vsakovrstna železnina po nizki ceni in lepi nagrobni križi, na katere se tudi napis preskrbe.

Na prodaj!

Draškovska grajščina pri Št. Jerneji prodá iz proste roke: konje, pitane vole, krave s teleti in drugo mlado živino; dalje pšenico, debelačo, slamo, krompir i. t. d.

(84—2)

Pet goldinarjev darila.

Zgubljena je zlata naprsna igla, kakoršne gospodje na vratniku nosijo, obliko ima konjske podkove. Pet goldinarjev darila dobi, kdor jo najde in mestni policiji prinese.

(85—2)

Dva učenca,

ki sta stara 14—15 let, sprejmeta se takoj v pekarsko obrt pri

Henriku Stainko,

(92—1)

pekovskemu mojstru v Kostanjevici.

200 centov živega apna,
suhe deske (dile) in krajovce

(83—2)

ima na prodaj

Gozdarski urad v Soteski pri Toplicah.

Za slovenske posojilnice!

Vse potrebne tiskovine za slov. posojilnice, vezane ali ne vezane dobijo se po zdatno znižani ceni pri

(87—2)

Anton Turk-u,
knjigovez v Ljubljani. Dunajska cesta št. 3.